

POSTANOWIENIE TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 14 maja 2008 r. *

W sprawie C-109/07

mającej za przedmiot wnioszek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Prud'homme de pêche w Martigues (Francja) postanowieniem z dnia 17 grudnia 2006 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 20 lutego 2007 r., w postępowaniu:

Jonathan Pilato

przeciwko

Jean-Claude'owi Bourgaultowi,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: P. Jann, prezes izby, A. Tizzano (sprawozdawca), A. Borg Barthet, E. Levits i J.J. Kasel, sędziowie,

rzecznik generalny: V. Trstenjak,
sekretarz: R. Grass,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego,

* Język postępowania: francuski.

wydaje następujące

Postanowienie

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni i ważności art. 11a rozporządzenia Rady (WE) nr 894/97 z dnia 29 kwietnia 1997 r. ustanawiającego środki techniczne dla zachowania zasobów połowowych (Dz.U. L 132, s. 1), zmienionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 1239/98 z dnia 8 czerwca 1998 r. (Dz.U. L 171, s. 1) (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 894/97”).

- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu między dwoma właścicielami statków rybackich zarejestrowanych w quartier des affaires maritimes (wydziale ds. morskich) w Martigues, odpowiednio pomiędzy J. Pilatem i J.C. Bourgaultem, w przedmiocie użytkowania przez tego drugiego urzędnika rybackiego zwanego „thonaille”.

Ramy prawne

Przepisy wspólnotowe

- 3 Artykuł 11a rozporządzenia nr 894/97 przewiduje:

„1. Od dnia 1 stycznia 2002 r. żaden statek nie może przetrzymywać na pokładzie lub używać do połowów jednej lub więcej pławnic przeznaczonych do odławiania gatunków wymienionych w załączniku VIII.

2. Od dnia 1 stycznia 2002 r. zabrania się wyładowywania gatunków wymienionych w załączniku VIII, które zostały odłowione przy użyciu pławnic.

3. Do dnia 31 grudnia 2001 r. statek może przetrzymywać na pokładzie — lub używać do połowów — jedną lub więcej pławnic określonych w ust. 1 po uzyskaniu zezwolenia właściwych władz państwa członkowskiego bandery. [...]

[...]”.

- 4 Pośród gatunków wymienionych w załączniku VIII do tego rozporządzenia figuruje, w szczególności, tuńczyk czerwony.

Uregulowania krajowe

- 5 Prud’homie de pêche w Martigues jest regulowany rozporządzeniem z dnia 19 listopada 1859 r. w sprawie przybrzeżnego rybołówstwa morskiego w piątym okręgu morskim, zmienionego rozporządzeniem nr 90–95 z dnia 25 stycznia 1990 r. (JORF z dnia 27 stycznia 1990 r., s. 1155, zwanego dalej „rozporządzeniem z 1859 r.”).
- 6 Zgodnie z art. 5 rozporządzenia z 1859 r. członkami wspólnot prud’hommes są kapitanowie-rybacy wykonujący zawód, przez co najmniej rok na obszarze działania prud’homie, do której chcą należeć.

7 Zgodnie z art. 7 tego rozporządzenia prud'hommes są wybierani spośród członków wspólnoty, którzy prowadzili połowy przez 10 lat.

8 Art. 17 tego rozporządzenia stanowi:

„Kompetencje prud'hommes pêcheurs ustala się następująco:

1. Są oni wyłącznie właściwi — bez możliwości apelacji, rewizji lub kasacji — do rozpoznania sporów pomiędzy rybakami wynikłych w związku z połowami, dotyczącym ich ruchem morskim i przepisami, w zakresie ich kompetencji.

Z tych względów, oraz aby uniknąć na ile to możliwe kłótni, szkód lub wypadków, zajmują się w szczególności — pod nadzorem komisarza Inscription maritime (urzędu morskiego) sprawami:

Regulowania, pomiędzy rybakami, sposobu korzystania z wód morskich i przyległości terenów w strefie nadbrzeżnej;

Określenia stanowisk, porządku, pirsów lub koncesji, postojów i miejsc wypłynięcia odnośnie do każdego rodzaju połowu;

Ustalania porządku, według którego rybacy powinni zanurzać sieci w ciągu dnia i nocy;

Ustalania godzin w ciągu dnia i nocy, podczas których jedne połowy ustępują miejsca innym połowom;

Wreszcie, podejmowania wszelkich środków porządkowych i ostrożności, które ze względu na ich różnorodność i mnogość nie są przewidziane w niniejszym rozporządzeniu.

2. Zarządzają sprawami wspólnoty.

3. Zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 9 stycznia 1852 r. współdziałają w ściganiu i stwierdzaniu naruszeń w zakresie rybołówstwa przybrzeżnego.”

9 Art. 18 rozporządzenia z 1859 r. przewiduje, że prud’hommes przed objęciem swojego urzędu składają przed sędzią pokoju swojego miejsca zamieszkania przyrzeczenie następującej treści:

„Ślubuję wiernie wykonywać obowiązki prud’homme pêcheur i dokładnie wypełniać przepisy dotyczące rybołówstwa przybrzeżnego, stosować się do poleceń przełożonych oraz zawiadamiać o wykroczeniach przeciwko przepisom bez niechęci ani przychylności dla osób, które przepisy te naruszają.”

10 Art. 22 rozporządzenia z 1859 r., który dotyczy odwołania prud’hommes, ma następujące brzmienie:

„Prud’hommes mogą być odwołani ze swoich stanowisk przez naczelnika Inscription maritime po uprzednim wstępnym dochodzeniu, przeprowadzonym przez urzędnika Inscription maritime.

Na wniosek naczelnika Inscription maritime minister właściwy do spraw gospodarki morskiej może rozwiązać prud'homie. [...]

Odwołany prud'homme może być ponownie wybrany po trzech latach od daty jego odwołania.

[...]”.

11 Art. 24 rozporządzenia z 1859 r., który przewiduje kontrydiktoryjną procedurę przed prud'homie de pêche stanowi, między innymi, że obrady prud'hommes są tajne.

12 Art. 25 akapit pierwszy rozporządzenia z 1859 r. przewiduje, że „decyzje prud'hommes podlegają niezwłocznemu wykonaniu”.

13 Zgodnie z art. 26 rozporządzenia z 1859 r.:

„Urządник Inscription maritime lub jego przedstawiciel, w przypadkach, które uzna za stosowne, uczestniczy w posiedzeniach i obradach sądu, ale tylko i wyłącznie w celu upewnienia się, że wszystko przebiega prawidłowo.”

14 Wreszcie art. 27 rozporządzenia przewiduje:

„W sytuacji, gdy dwa sądy prud'hommes uznają się za właściwe do rozpoznania danej sprawy, spór o właściwość jest drogą służbową przedstawiany naczelnikowi Inscription maritime”.

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

- 15 Z postanowienia odsyłającego wynika, że w dniu 12 czerwca 2006 r. pierwszy prud'homme w Prud'homie de pêche w Martigues, na pokładzie statku J.C. Bourgaulta, stwierdził obecność urządzenia rybackiego zwanego „thonaille”, przy pomocy którego ten ostatni złowił piętnaście tuńczyków czerwonych.
- 16 W dniu 6 grudnia 2006 r. J. Pilato wniósł do Prud'homie de pêche w Martigues skargę na J.C. Bourgaulta, w której podnosił, że zważywszy, iż „thonaille” stanowi „pławnicę” w rozumieniu art. 11a rozporządzenia nr 894/97, korzystanie z tego urządzenia jest zakazane. W związku z tym J. Pilato twierdzi, że poniósł on szkodę w wyniku złowienia przez J.C. Bourgaulta, przy pomocy zakazanego urządzenia rybackiego, piętnastu tuńczyków czerwonych, ponieważ na rynek zostały wprowadzone ryby złowione w sposób niezgodny z prawem, a więc po niższych kosztach, niż koszt połowu w warunkach zgodnych z prawem. Z tych względów wniósł do Prud'homie de pêche w Martigues o zasądzenie odszkodowania ze względu na stosowanie nieuczciwej konkurencji przez J.C. Bourgaulta.
- 17 W dniu 17 grudnia 2007 r. na rozprawie przed Prud'homie de pêche w Martigues J.C. Bourgault — potwierdzając zarzucane mu czyny — zakwestionował po pierwsze, jakoby „thonaille” stanowiło pławnicę w rozumieniu art. 11a rozporządzenia nr 894/97 oraz zakwestionował ważność tego przepisu.
- 18 W tych okolicznościach Prud'homie de pêche w Martigues postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Czy art. 11a [rozporządzenia nr 894/97] należy interpretować w ten sposób, że zabrania on również używania pławnic, które nie dryfują lub prawie nie dryfują, ponieważ są zamocowane do dryfkotwy?

- 2) Czy art. 11a ust. 1 i 2 [rozporządzenia nr 894/97] jest ważny, w związku z tym, że:
- a) zdaje się służyć realizacji wyłącznie celów z zakresu ochrony środowiska, podczas gdy jego podstawę prawną stanowi dawny art. [43 traktatu WE (obecnie, po zmianie, art. 37 WE)];
  - b) nie zawiera definicji pławnicy, a więc nie określa w sposób wyraźny swojego zakresu zastosowania;
  - c) nie został jasno uzasadniony;
  - d) nie uwzględnia dostępnych danych naukowo-technicznych ani warunków środowiskowych w poszczególnych regionach Wspólnoty, ani też rachunku kosztów i korzyści wynikających z wprowadzonego w nim zakazu;
  - e) jest nieproporcjonalny do celu, jakiemu ma służyć;
  - f) ma charakter dyskryminacyjny, ponieważ reguluje w jednakowy sposób odmienne sytuacje geograficzne, gospodarcze i społeczne;

- g) nie przewiduje odstępstwa na korzyść rybaków dokonujących połowów w małej skali, w rodzaju połowów za pomocą „thonaille”, które poza tym, że są tradycyjną metodą połowów w ściśle określonej części Morza Śródziemnego, stanowią podstawę utrzymania dla stosujących ją rybaków i mają charakter bardzo selektywny dla gatunków nie będących przedmiotem połowu?”.

W przedmiocie właściwości Trybunału

- 19 Na wstępie należy zbadać czy Prud’homie de pêche w Martigues jest „sądem” w rozumieniu art. 234 WE i czy w związku z tym Trybunał jest właściwy do rozpoznania przedstawionych mu pytań.
- 20 Rzeczywiście, Rada Unii Europejskiej i Komisja Wspólnot Europejskich, nie podnosząc formalnie zarzutu braku właściwości, wyraziła pewne wątpliwości co do sądowego charakteru organu odsyłającego, mając na względzie w szczególności warunki odwołania prud’hommes pêcheurs, treść przysięgi, jaką składają przed objęciem swoich funkcji jak również okoliczność, że niektóre ze swych obowiązków prud’homie wykonuje pod nadzorem komisarza Inscription maritime.
- 21 Natomiast rząd francuski twierdzi, że Prud’homie de pêche w Martigues spełnia wszystkie kryteria ustanowione przez orzecznictwo wspólnotowe, tak że może być zakwalifikowana jako „sąd jednego z państw członkowskich” w rozumieniu art. 234 WE oraz w szczególności, że spełnia warunki dotyczące niezawisłości organu odsyłającego.
- 22 W tym względzie należy przypomnieć, że — zgodnie z utrwalonym orzecznictwem — w celu rozstrzygnięcia, czy organ odsyłający posiada charakter „sądu” w rozumieniu

art. 234 WE, co jest wyłącznie kwestią wewnętrzną wspólnotowego porządku prawnego, Trybunał kieruje się całością okoliczności sprawy, a w szczególności podstawą prawną istnienia organu, jego stałym charakterem, obligatoryjnym charakterem jego jurysdykcji, kontradyktoryjnością postępowania, stosowaniem przez organ przepisów prawa oraz jego niezawisłością (zob. w szczególności wyroki: z dnia 17 września 1997 r. w sprawie C-54/96 Dorsch Consult, Rec. s. I-4961, pkt 23; z dnia 31 maja 2005 r. w sprawie C-53/03 Syfait i in., Zb. Orz. s. I-4609, pkt 29 jak również z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie C-246/05 Häupl, Zb. Orz. s. I-4673, pkt 16).

23 Co się tyczy, bardziej szczegółowo, kwestii niezawisłości organu odsyłającego, wymóg ten zakłada ochronę wspomnianego organu przed ingerencją i naciskami zewnętrznymi, mogącymi zagrozić niezależności osądu przez jego członków rozpatrywanych sporów (wyrok z dnia 19 września 2006 r. w sprawie C-506/04 Wilson, Zb. Orz. s. I-8613, pkt 51 i przytoczone tam orzecznictwo).

24 Trybunał miał również możliwość wyjaśnić, że gwarancje niezawisłości i bezstronności wymagają istnienia zasad, w szczególności, co do składu organu, mianowania, okresu trwania kadencji oraz powodów wyłączenia i odwołania jego członków, pozwalających wykluczyć, w przekonaniu podmiotów prawa, wszelką uzasadnioną wątpliwość, co do niezależności tego organu od czynników zewnętrznych oraz neutralności w odniesieniu do pozostających w sporze interesów (zob. podobnie wyroki: ww. w sprawie Dorsch Consult, pkt 36; z dnia 4 lutego 1999 r. w sprawie C-103/97 Köllensperger i Atzwanger, Rec. s. I-551, pkt 20–23, i z dnia 29 listopada 2001 r. w sprawie C-17/00 De Coster, Rec. s. I-9445, pkt 18–21; a także ww. w sprawie Wilson, pkt 53). W tym względzie — aby uznać, że organ odsyłający spełnia warunki dotyczące niezawisłości — orzecznictwo wymaga w szczególności, aby przypadki odwołania członków tego organu były oparte na wyraźnych przepisach ustawowych (zob. podobnie wyroki: ww. w sprawie Köllensperger i Atzwanger, pkt 21, a także z dnia 30 maja 2002 r. w sprawie C-516/99, Rec. s. I-4573, pkt 41).

25 W tym względzie z jednej strony z treści rozporządzenia z 1859 r., jak również z uwag przedstawionych przed Trybunałem wynika, że prud'hommes w wykonywaniu niektórych swych obowiązków podlegają kontroli administracji.

- 26 Z art. 17 ust. 1 rozporządzenie z 1859 r. wynika bowiem wyraźnie, że prud'hommes pêcheurs część swoich obowiązków wykonują „pod nadzorem komisarza Inscription maritime”. W świetle art. 27 tego rozporządzenia członek tej samej administracji jest równocześnie kompetentny w kwestii rozstrzygania ewentualnych sporów o właściwość między kilkoma prud'homies de pêche.
- 27 Ponadto należy wskazać, że art. 18 wspomnianego rozporządzenia wymaga, aby prud'hommes pêcheurs złożyli ślubowanie, w którym przyrzekają w szczególności „stosować się do poleceń przełożonych”.
- 28 Z drugiej strony nie wydaje się, aby odwołanie prud'hommes pêcheurs podlegało szczególnym gwarancjom pozwalającym wykluczyć wszelką uzasadnioną wątpliwość co do niezależności tego organu od czynników zewnętrznych.
- 29 Ponadto zgodnie z art. 22 rozporządzenia z 1859 r. prud'hommes pêcheurs mogą być odwołani przez naczelnika Inscription maritime po uprzednim wstępnym dochodzeniu, chyba że wspomniany przepis lub inny przepis tego rozporządzenia wskazuje przyczyny, na podstawie których może być podjęta decyzja o ewentualnym odwołaniu.
- 30 W tych okolicznościach nie można uznać, by Prud'homie de pêche w Martigues spełniała warunki dotyczące niezależności organu odsyłającego, określone przez orzecznictwo powołane w pkt 23 i 24 niniejszego postanowienia.
- 31 Z powyższego wynika, że Prud'homie de pêche w Martigues nie jest sądem w rozumieniu art. 234 WE. W związku z powyższym należy zastosować art. 92 § 1 i art. 103 § 1 regulaminu i stwierdzić, że Trybunał jest oczywiście niewłaściwy do rozpatrzenia przedstawionych pytań.

W przedmiocie kosztów

³² Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed Prud'homie de pêche w Martigues; do niej zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) postanawia, co następuje:

Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich jest oczywiście niewłaściwy do rozpatrzenia pytań przedstawionych przez Prud'homie de pêche w Martigues postanowieniem z dnia 17 grudnia 2006 r.

Podpisy